

ቴክኒካዊ ያልሆነ ማጠቃለያ

የፕሮጀክት ጋያ የማብሰያ ምድጃ ፕሮግራም እንቅስቃሴዎች (ፒ.ኦ.ኤ)

መግቢያ

በአብዛኛዎቹ በታዳጊ ዘገራት ውስጥ በማገዶ እንጨት እና ከሰል ላይ ለኃይል ምንጭ መደገፍ በጣም ከፍተኛ ነው¹፤ ይህም፣ ወደ 3 ሚሊዮን የሚጠጉ ሕዝቦች ደረቅ ማገዶ በመጠቀም ለማብሰያ እና ለሙቀት ግልጋሎት ግልጽ እሳት/ነበልባል ፍላጎታቸውን ያሟላሉ²። በዚህም የተነሣ፣ በዓለም አቀፍ ደረጃ አደገኛ የጤና ሁኔታዎች ከሆኑት ከአስሩ ዋና አደጋዎች መካከል አንዱ የቤት ውስጥ አየር ብክለት ይገኝበታል፤ ይህም ከደረቅ ማገዶ አጠቃቀም የተነሣ በዓመት ወደ 2 ሚሊዮን ለሚጠጉ የሞት አደጋዎች ምክንያት ነው³። በብዙ አጋጣሚዎች፣ ማገዶ እንጨት ማሰባሰብ እና ከሰል ማምረት የሚፈጸመው በሕገወጥ መንገድ ነው፤ እናም፣ ይህ ለደን ጭፍጨፋ እና ለደን መመናመን አስተዋጽኦ በማበርከት የግሪንሃውስ ጋዞች ልቀት እንዲጨምር ያደርጋል።

የእንቅስቃሴዎች ፕሮግራም መግለጫ

ፕሮጀክት ጋያ ኢንኮፖሬሽን፣ ሕብረ-ብሔራዊ መንግስታዊ ያልሆነ ድርጅት ሲሆን፣ ኢትዮጵያ ጂቡቲ እና ሃይቲን የሚሸፍን የማብሰያ ምድጃ ፕሮግራም እንቅስቃሴ በማቋቋም በወርቅ ደረጃ እና በንጹህ የልማት ዘዴዎች (ሲ/ዲ/ኤም) ስር ለመመዘገብ ፍላጎት ያለው ነው። ኩባንያው የማብሰያ ኢታኖል በመፍጠር ማህበረሰቦች በኃይል ምንጭ ራሳቸውን እንዲችሉ የመርዳት ልመድ አለው። ይህም ዕውን የሆነው በየአካባቢው በግል የተያዘ ጥቃቅን አምራቾችን/አጣሪዎችን(ጨማቂዎችን) እንዲቋቋሙ ድጋፍ በማበርከት እና ኃይል ቆጣቢ የሆኑ በአልኮል የሚሰሩ ምድጃዎችን በማከፋፈል ነው። በአልኮል የሚሰሩ የማብሰያ ምድጃዎች ላይ በመስራት ካገኘው ጥልቅ ልምድ የተነሣ ፕሮግራሙን የሚስተባብር/የሚያተዳደረው አካል ፕሮጀክት ጋያ ይሆናል።

¹ Food and Agricultural Organization, Forest and Energy, Rome: FAO (2008)
² World Health Organization, Indoor air Pollution and health, Fact Sheet No. 292 WHO (2011)
³ World Health Organization, Indoor air Pollution and health, Fact Sheet No. 292 WHO (2011)

የእንቅስቃሴዎች (ፕሮግራሙ ዓላማ)

ፕሮግራሙ ንጹህ፣ ደህንነታቸው የተጠበቀ፣ እና ኃይል ቆጣቢ የሆኑ በኢታዮል የሚሰሩ የማብሰያ ምድጃዎችን በተመረጡ የአፍሪካ እና ደቡብ አሜሪካ አገራት ለሚገኙ ቤተሰቦች/ማህበረሰቦች በማከፋፈል ይሰራል። እነዚህ ምድጃዎች በማገደና ከሰል እንዲሁም ብስባሾች ላይ በመመስረት ጋዝ በመጠቀም ሙቀት በማመንጨት የሚሰሩትን የተለመዱትን ባህላዊ ምድጃዎች የሚተኩ ይሆናል። በዚህ የእንቅስቃሴዎች ፕሮግራም ስር ተግባራዊ የሚሆኑት የመጀመሪያዎቹ የፕሮጀክት እንቅስቃሴዎች (ሲ.ፒ.ኤ) በኢትዮጵያ ተግባራዊ የሚሆኑ ሲሆን በመቀጠል ጅቡቲ ውስጥ ይሆናል። ሃይቲን በፕሮግራሙ ለማቀፍ ዕቅዶች በመፈጸም ላይ ሲሆኑ ፕሮግራሙን ወደ ሌሎች አገራት ለማስፋፋትም እየታሰበበት ይገኛል። ለተጨማሪ መረጃ፣ የፕሮጀክቱን ድረ-ገጽ በ<https://projectgaia.com/about/> ላይ ይጎብኙ።

በፕሮግራሙ ስር፣ የፕሮጀክት ጋዶ ኢንቨርፖሬትድ አስተባባሪ/አስተዳደር አካል ወይ የፕሮግራሙ ባለቤት ሆኖ የሚያገለግል ሲሆን ለሚከተሉት ጉዳዮችም ኃላፊነት አለበት፡

- ሁሉን የወርቅ ስታንዳርድ እና ሲ/ዲ.ኤም ሰነዶች መያዝ
- ከተመረጡ ብሔራዊ ባለስልጣናት እና መንግስታዊ አካላት ጋር ከእንቅስቃሴዎች ፕሮግራም ትግበራ እና የመጪ ጊዜ ሲ/ፒ/ኤ/ ጋር በተያያዘ መተባበር፤
- ከአያንዳንዱ የፕሮጀክት እንቅስቃሴዎች ካርቦንን ልቀትን ቅነሳ ለመቆጣጠር የሚፈለጉ መረጃዎች አሰባሰብ እና ጥንቅር (በአያንዳንዱ የፕሮጀክት እንቅስቃሴ ክፍሎች ውስጥ የሰራጩ የምድጃዎች ቁጥር)
- ለአያንዳንዱ የፕሮጀክት እንቅስቃሴ ክፍል እንቅስቃሴዎች መቆጣጠሪያ ማስተባባሪያ እና የመረጃ አስተዳደር፤
- ገለልተኛ ከሆነ ኦዲተር ጋር በመዋዋል ከሲ.ዲ.ኤም እና ጂ.ኤስ ህጎች ጋር መጣጣሙን ማረጋገጥ፤
- የካርቦን ክሬዲት መጠኖችን ለመወሰን የቁጥጥር ዘገባዎች በማዘጋጀት ማስተላለፍ እና የዚህን የኦዲት ስራ ማመቻቸት/ማቀናጀት፤
- ከሲ.ዲ.ኤም እና ጂ.ኤስ ጋር ከእንቅስቃሴዎች ፕሮግራም ጋር በተያያዘ ግንኙነት ማድረግ

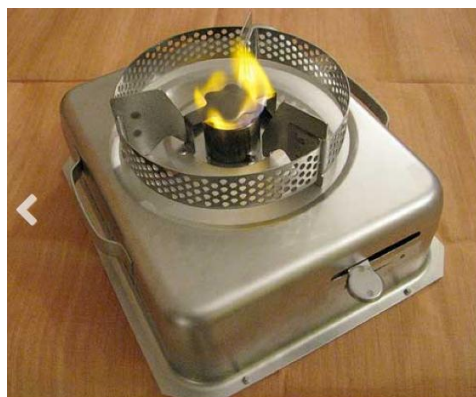
ተግባራዊ የሚሆን ቴክኖሎጂ

ቴክኖሎጂው የማብሰያ ሙቀት ለማመንጨት ኢታኖልን የሚጠቀም ምድጃን የሚያካትት ነው። በምድጃዎቹ ጥቅም ላይ የሚውለው ኢታኖል በኢትዮጵያ ውስጥ ከሚገኙ የስኳር ፋብሪካዎች የሚመረቱ ናቸው። ምድጃዎቹ በአራት ዓይነት ሞዴል የሚዘጋጁ ሲሆኑ እነዚህም፡ አሉሚኒየም ባለ አንድ ማብሰያ፣ አሉሚኒየም ባለሁለት ማብሰያ፣ አረብ ብረት/ስቴይንለስ ስቴል/ ባለአንድ ማብሰያ፣ የስቴይንለስ ስቴል ባለሁለት ማብሰያ ከዚህ በታች በምስል 1 ላይ በምስል 1 እና ምስል 2 በተቀመጡበት ቅደም ተከተል መሠረት ይሆናሉ።

ምድጃዎቹ የተለያዩ የቆይታ ጊዜዎች ያሏቸው ናቸው። የአሉሚኒየም ሞዴሉ የ6 ዓመት የአገልግሎት ቆይታ ጊዜ ያላቸው ሲሆን፣ የአረብ ብረት (ስቴይንለስ ስቴል) ሞዴሎቹ የ10 ዓመት ናቸው። የምድጃዎቹ የማቆሪያ አቅም 1.2 ሊትር ሲሆን በከፍተኛው አቅም ከ4-5 ሰዓታት የመንደድ አቅም እና በዝቅተኛ ሙቀት ከ9-10 ሰዓታት ድረስ መሞቅ ይችላል።

ምስል 1: ባለሁለት ማብሰያ ምድጃ

ምስል 2: ባለአንድ ማብሰያ ምድጃ

የካርቦን ክሬዲት

ማገዶ እንጨት እና ነዳጆችን መተካት በሚችለው እና ታዳሽ የኃይል ምንጭ በሆነው በኢታናል በመተካት የልቀቱን መጠን መቀነስ ይቻላል። ከእነዚህ ክሬዲቶች የሚገኘው ትርፍ ተጨማሪ ምድጃዎን ገዝቶ በፕግራሙ ስር በማከፋፈል ከፕሮግራሙ የሚጠቀሙ በርካታ ተጠቃሚዎችን ለማዳረስ ግልጋሎት ላይ የሚውል ይሆናል።

ለቀቱን እንዴት ልንቀንስ እንደምንችል የሚከተለው ምስል በቀላሉ ለማሳየት ይችላል።

ለዘላቂ ልማት አስተዋጾ ማበርከት

የካርቦን ክሬዲት ከማምረት በተጨማሪ፣ ፕሮጀክቱ የሚከተሉት ተያያዥ ጥቅሞች ይኖሩታል።

- ለማብሰል ጥቅም የሚገለግሉ ንጹህ እና አስተማማኝ የኃይል ምንጭ ማቅረብ፤
- ስለአልኮል ነዳጆች ደህንነት፣ ጤና፣ የኢኮኖሚ እና የአካባቢ ጥቅም ግንዛቤ ማሳደግ፤
- ማህበረሰቡን መሠረት ያደረገ የአልኮል ምድጃ እና የነዳጅ ፕሮጀክትን በመተግበር ባህላዊ እና በካይ የነዳጅ አጠቃቀምን ማስወገድ፤
- በየአካባቢው የአልኮል ነዳጆችን ምርት እና ንግድ እንዲሁም ግልጋሎት በማበረታታት የስራ ዕድልን መፍጠር፤
- ከመንግስት እና የግል ዘርፍ፣ ለትፍ ካልተቋቋሙ እና ሌሎች ባለድርሻዎች ጋር መረጃ እና ግብዓቶችን በመጋራት ውጤታማ የሆኑ ፕሮጀክቶችን እና የኃይል አቅርቦትን ማስፋፋት

የእንቅስቃሴዎችን ፕሮግራም መቀላቀል፤

በእንቅስቃሴዎች ፕሮግራም ውስጥ የሚካተቱት እንዳንዱ ፕሮጀክቶች (ሲ.ፒ.ኤ) በፕሮጀክት ጋዶ ኢንክ. አማካይነት የሚዘጋጁ ይሆናል። ይህንን የእንቅስቃሴ ፕሮግራም መቀላቀል የሚፈልጉ ሌሎች ፕሮጀክቶች ታሳቢ ሊሆኑም/ከግምት ሊገቡ ይችላሉ። በሲ/ኤ/ኢ እና በፕሮጀክት እንቅስቃሴ ክፍሎ መካከል የሚደረጉ የውል ስምምነቶች የእንቅስቃሴውን ፕሮግራም መቀላቀያ መስፈርቶችን የሚያካትቱ ይሆናል። እነዚህ ስምምነቶች የፕሮጀክት እንቅስቃሴ ክፍል አስፈጻሚው አካል የመመዘገቢያ ክፍያ ለምን እንደሚያስፈልገው ከሌሎ ነገሮች ጋር በግልጽ የሚያስቀምጥ ይሆናል።

ለተጨማሪ ቴክኒካዊ መረጃ እባክዎን በሚከተለው አድራሻ ያግኙን፡

ዳንኤል ሲልስ
ዳይሬክተር አፍ ዴቪሎፕመንት
ፕሮጀክት ጋዶ ኢንክ
ኢ-ሜይል: dseals@projectgaia.com

በከባቢ ዓየር ለውጥ እና በካርቦን ክሬዲት ላይ ተጨማሪ መረጃ ለማግኘት
ኤሊጃ ኢሳቡ
ካርቦን አፍሪካ ሊሚትድ
ኢ-ሜይል: elijah@carbonafrica.co.ke